

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIJSKI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 129574 23 GŽ
Brčko, 24.11.2023. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Amele Mustafić kao predsjednice vijeća, Roberta Jovića i Srđana Nedića kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.H. iz B., zastupanog po opunomoćeniku Ibrahimu Šadiću, odvjetniku iz Brčkog, protiv tuženog „Elektroprijenos“ a.d. Banja Luka, zastupanog po opunomoćeniku A.J., uposleniku tuženog, radi naknade štete, v. sp. 38.728,50 KM, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženog izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 129574 20 P od 31.1.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 24.11.2023. godine donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja M.H. iz B. i žalba tuženog „Elektroprijenos“ a.d. Banja Luka se ODBIJAJU i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 129574 20 P od 31.1.2023. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 129574 20 P od 31.1.2023. godine (u daljnjem tekstu: prvostupajnska presuda ili ožalbena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„I Obavezuje se tuženi „ELEKTROPRIJENOS BiH“ a.d. Banja Luka, da tužitelju M.H., sinu A., iz B., na ime naknade štete isplati iznos od 3.088,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 31.01.2023. kao dana presuđenja, pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, dok se sa viškom tužbenog zahtjeva kao neosnovanim, tužitelj odbija.

II Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.“

Protiv prvostupajnske presude, tužitelj M.H. iz B. (u daljnjem tekstu: tužitelj) je pravovremeno izjavio žalbu kojom ožalbenu presudu pobija zbog „povrede odredaba parničnog postupka iz člana 329. stav 1 u vezi sa odredbom člana 8., člana 271, člana 287., člana 311. ZPP-a Brčko distrikta BiH, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 330. stav 1 ZPP-a Brčko distrikta BiH, pogrešne primjene materijalnog prava iz člana 331. ZPP-a Brčko distrikta BiH u vezi sa odredbom člana 156. stav 3 ZOO i člana 21 stav 2, člana 43 stav 3, člana 47., člana 85 Zakona o vlasništvu i

drugim stvarnim pravima Brčko distrikta BiH, člana 1. Prvog protokola Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i člana 2. stav 3 tačka k) Ustava BiH“, sa prijedlogom da ovaj sud žalbu tužitelja uvaži, prvostupanjsku presudu preinači „u pobijanom dijelu u smislu navoda ove žalbe, shodno članu 343 stav 1 tačka e) u vezi sa članom 350. ZPP-a Brčko distrikta BiH“. Potražuje i troškove žalbenog postupka.

Tuženi „Elektroprijenos“ a.d. Banja Luka (u daljnjem tekstu: tuženi) je u odgovoru na žalbu osporio žalbene razloge i navode tužitelja, s prijedlogom da ovaj sud „odbije žalbu tužitelja kao neosnovanu, uvaži žalbu tuženog i odbije tužbene zahtjeve u cijelosti kao neosnovane te obaveže tužitelja da tuženom naknadi troškove parničnog postupka“.

Protiv prvostupanjske presude, žalbu je pravovremeno izjavio i tuženi, kojom ožalbenu presudu pobija zbog povrede odredaba parničnog postupka, „pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja“ i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da ovaj sud žalbu tuženog uvaži „ukine prvostepenu presudu u pobijanom dijelu i preinači prvostepenu presudu tako što će tužbeni zahtjev tužioca odbiti u cjelosti kao neosnovan“.

Tužitelj nije dostavio odgovor na žalbu tuženog.

Žalbe nisu utemeljene.

Nakon što je ispitao prvostupanjsku presudu u smislu odredbe članka 341. Zakon o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 28/18, u daljnjem tekstu: Zakon o parničnom postupku ili ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude a iz razloga koji slijede.

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je konačno opredijeljeni zahtjev tužitelja od 31.1.2023. godine kojim je tražio da sud tuženog obveže da mu na ime naknade štete isplati iznos od 38.728,50 KM zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom počev od dana 23.3.2020. godine, pa do konačne isplate kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka, a sve u roku od 30 dana po pravomoćnosti presude (u daljnjem tekstu: tužbeni zahtjev).

Tuženi je iskazao protivljenje tužbenom zahtjevu, prije svega istaknutim prigovorom nedostatka pasivne legitimacije, sa obrazloženjem da je pasivno legitimirana strana za naknadu štete upravno tijelo koje je dalo urbanističku suglasnost i odobrenje za uporabu predmetnog dalekovoda koji prelazi preko parcele tužitelja, s tim da je istakao i prigovor zastare. Naveo je i da su u pitanju elektroenergetski objekti, prilikom čije izgradnje je potrebno ispuniti sve zakonom propisane uvjete i da je tuženi pribavio sve potrebne suglasnosti nadležnih tijela, što uključuje i rješavanje imovinsko – pravnih odnosa na predmetnoj dalekovodnoj trasi.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, a polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužitelj temelji tužbeni zahtjev i činjeničnih tvrdnji kojima je tuženi osporio tužbeni zahtjev i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti

njihove zahtjeve i navode), prvostupanjski sud je utvrdio činjenično stanje koje se u bitnome ogleda u sljedećem:

- da je vještačenjem po vještaku geodetske struke Hajrudinu Hamidoviću u relevantnom dijelu utvrđeno da se na zemljištu označeno kao k.p. br. 2340/9 zvana „Pustara“, njiva šeste klase, površine 13.800 m², upisana u el. zk. ul. br. 2845 k.o. B.-3, vlasništvo tužitelja sa dijelom od 1/1, nalaze dva metalna rešetkasta stuba dalekovoda, da se spomenuti stubovi nalaze na trasama dva različita dalekovoda, na trasi dalekovoda koja presijeca parcelu tužitelja u zapadnom dijelu nalazi se stub I dalekovoda koji leži na parceli tužitelja i u kojem se lomi trasa dalekovoda, u zaštitnom pojasu tog dalekovoda nalazi se zemljište površine 1.923 m², u varijanti da širina zaštitnog pojasa dalekovoda iznosi 17,5 m, lijevo i desno od osovine dalekovoda, ukupne širine 35 m, a u varijanti da širina zaštitnog pojasa dalekovoda iznosi po 10 m, lijevo i desno od osovine dalekovoda, ukupne površine 1.098 m, na trasi dalekovoda koja presijeca parcelu tužitelja u istočnom dijelu nalazi se stub II dalekovoda koji leži na parceli tužitelja i u kojem se lomi trasa dalekovoda, u zaštitnom pojasu tog dalekovoda se nalazi zemljište u površini od 1.683 m², u varijanti da širina zaštitnog pojasa dalekovoda iznosi po 17,5 m, lijevo i desno od osovine dalekovoda, ukupne širine 35 m, a u varijanti da širina zaštitnog pojasa dalekovoda iznosi po 10 m, lijevo i desno od osovine dalekovoda ukupne širine 20 m, u zaštitnom pojasu dalekovoda (kod stuba 2) se nalazi zemljište površine 961 m². Visina najnižeg užeta dalekovoda na samom stubu br. 1 iznosi 18,80 m, što je na skici lica mjesta definirano detaljnom točkom 25, a visina najnižeg užeta dalekovoda u odnosu na tlo u tački 20 iznosi 16,46 m, dok visina najnižeg užeta dalekovoda na samom stubu br. 2 iznosi 18,77 m, što je na skici lica mjesta definirano detaljnom točkom 4, a visina najnižeg užeta dalekovoda u odnosu na tlo u tački 9 iznosi 15,17 m. Koridor dalekovoda na kojem se nalazi stub br. 1, nalazi se u okviru građevinskog zemljišta, namijenjenog za stanovanje, a koridor dalekovoda na kojem se nalazi stub br. 2 predmetnog dalekovoda, nalazi se u okviru poljoprivrednog zemljišta;

- da je vještačenjem po vještaku elektrotehničke struke Drage Arsenić u relevantnom dijelu utvrđeno da se na predmetnom zemljištu nalaze dva dalekovodna stuba tip „I3“ koji pripadaju trasama dva različita dalekovoda i to trasi dalekovoda 110 KV: DV 110 KV TS Brčko 1 – TS Brčko 2 i trasi dalekovoda: 110 KV: DV 110 KV TS Brčko 2 – TS Bijeljina, zaštitni pojas dalekovoda iznosi 35 metara ukupno (po 17,5 metara sa svake strane ose) sukladno Odluci o provođenju prostornog plana Distrikta iz 2007. godine (članak 41. točka 4a gdje je definiran zaštitni pojas 110 KV dalekovoda), da za predmetne dalekovode postoje i tehnički sigurnosni pojas definiran u Pravilniku o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 110 kV do 400 kV („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 23/08, u daljnjem tekstu: Pravilnik o zonama sigurnosti) u članku 2. za 110 KV dalekovod širina područja zone sigurnosti je 20 metara, predmetni dalekovodi su izgrađeni sukladno tehničkim propisima (Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona do 400 KV i Pravilnikom o zonama sigurnosti, u dijelu sporne parcele koja pripada građevinskom zemljištu moguće je pozicionirati u tehničkom zaštitnom pojasu objekat dimenzija koje su u skladu isključivo sa tehničkim Pravilnikom o zonama sigurnosti, ali bi se taj objekat nalazio u zaštitnom pojasu definiranom u Odluci o provođenju prostornog plana Distrikta iz 2007. godine, čime bi bio u suprotnosti sa navedenom odlukom kojom je zabranjena gradnja u zaštitnom pojasu, pa za taj potencijalni objekat ne bi

bilo moguće pribaviti potrebnu građevinsku dokumentaciju, u vrijeme gradnje predmetnih elektroenergetskih objekata u vlasništvu tuženog, predmetna parcela je imala status poljoprivrednog zemljišta, a imovinsko – pravni poslovi su rješavani samo na dijelovima parcela zauzetim stubovima, a nisu rješavani za situacije kada preko poljoprivrednog zemljišta samo prelaze vodovi, za svaki objekat koji ima uporabnu dozvolu smatra se da je izgrađen sukladno tehničkim propisima i Zakonom o građenju, pa se smatra i da su predmetni elektroenergetski objekti izgrađeni sukladno tehničkim propisima u trenutku gradnje;

- da je vještačenjem po vještaku građevinske struke Goranu Novakoviću u relevantnom dijelu utvrđeno da u svom zapadnom dijelu, parcele kč. br. 2340/9 KO B.-3 kao građevinsko zemljište utvrđeno izmjenama i dopunama Urbanističkog plana Brčko 2 za period 2007.-2017. godine, predstavlja u dijelu građevinsko zemljište na kome je dozvoljena individualna stambena gradnja GN do 120 st/ha, da je sigurnosni pojas određen tehničkim pravilnicima za predmetni dalekovod, definiran u nalazu vještaka elektrotehničke struke, mjeri počevši od projekcije na zemljištu centralne ose dalekovoda, sa udaljenošću sa svake strane od navedene ose po 17,5 m za navedeni dalekovod naponskog nivoa 110 KV; da je u zaštitnom pojasu zabranjena gradnja, dok je iz dopune nalaza i mišljenja tržišnu vrijednost predmetnog zemljišta, vještak odredio sagledavajući sve relevantne faktore koji utiču na visinu vrijednosti i to površini i vrsti zemljišta, lokaciju, položajnu pogodnost, oblik, mogućnost prilaza, kvalitetu zemljišta, namjenu, stupanj izgrađenosti okoline, mogućnost gradnje objekata, privredne elemente, buduću mogućnost i predviđanje namjene zemljišta, stanje na tržištu nekretnina, kao i faktor komparacija sa susjednim zemljištem koje je u skorije vrijeme bilo prometovano na tržištu nekretnina; da površina predmetnog građevinskog zemljišta koje je zahvaćeno zaštitnom zonom dalekovoda u kome je zabranjena gradnja, iznosi 1.923 m² tj. 1098 m² za širinu zaštitnog pojasa od 20 m. Pod pretpostavkom da se radi o građevinskom zemljištu, procijenjena tržišna vrijednost predmetnog građevinskog zemljišta koje se nalazi u zoni zaštitnog pojasa dalekovoda, u kome bi bila dozvoljena gradnja da ne postoji zaštitna zona, iznosi 20,00 KM po m² i za površinu od 1923 m², odnosno za površinu koja se nalazi u zoni zaštitnog pojasa, tržišna vrijednost bi iznosila 38.460,00 KM, dok za površinu zaštitnog pojasa u širini od 20 m², tržišna vrijednost bi iznosila 21.960,00 KM, kao i

- da je vještačenjem po vještaku poljoprivredne struke Krsti Jefimiću u relevantnom dijelu utvrđeno da postoji mogućnost korištenja zemljišta u poljoprivredne svrhe, ali postoje ograničenja korištenja zemljišta u poljoprivredne svrhe u dalekovodnim trasama i predstavljaju djelomičnu smjernicu za proizvodnju i uzgoj određenih poljoprivrednih kultura u određenom obimu, pa je samim tim smanjena vrijednost poljoprivrednog zemljišta za 20 % u odnosu na isto zemljište kada ne bi imalo dalekovodne trase na sebi; procijenjena tržišna vrijednost za zaštitni pojas dalekovoda stuba I u površini od 1.923 m² iznosi 14.422,50 KM, za zaštitni pojas dalekovoda stuba II u površini od 1.683 m² iznosi 12.622,50 KM, da procijenjena tržišna vrijednost predmetnog zemljišta sa zaštitnim pojasom od 20 metara (samo za površinu dalekovodnih trasa) i to za zaštitni pojas dalekovoda stuba I u površini od 1.098 m² iznosi 6.588,00 KM, a zaštitni pojas dalekovoda stuba II u površini od 961 m² iznosi 5.766,00 KM, procijenjena tržišna vrijednost predmetnog zemljišta u slučaju zaštitnog pojasa od 35 m² za površinu dalekovodnih trasa i to za zaštitni pojas dalekovoda stuba I u površini od 1.923 m² iznosi 11.538,00 KM, dok za zaštitni pojas dalekovoda stuba II u površini od 1.683 m² iznosi 10.098,00 KM.

Kod takvih činjeničnih utvrđenja prvostupanjski sud je našao da je izgradnjom dalekovoda tužitelj ograničen u vršenju vlasničkih prava, s obzirom da je faktički uspostavljena stvarna služnost na tužiteljevom zemljištu u korist tuženog, a postoje i ograničenja korištenja zemljišta u poljoprivredne svrhe. Prvostupanjski sud je zaključio da u konkretnom slučaju tužitelju pripada naknada za umanjene vrijednosti poljoprivrednog zemljišta po obračunu vještaka poljoprivredne struke u iznosu od 3.088,50 KM obzirom da je vještak poljoprivredne struke bio izričit da je poljoprivredna proizvodnja na navedenoj parceli ograničena samo unutar zaštitnog pojasa, da je vrijednost poljoprivrednog zemljišta, obzirom na sve faktore koji se uzimaju prilikom utvrđivanja tržišne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta, te primjenom komparativne metode utvrđena na iznos od 7,5 KM po m², a da je obzirom na sva ograničenja zbog postavljanja dalekovoda, vrijednost zemljišta unutar zaštitnog pojasa dalekovoda, umanjena za 20% i da ista iznosi 6,00 KM po m². Također, prvostupanjski sud je stajališta da Odluka o usvajanju Prostornog plana Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 2007 – 2017. godina („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 17/07, u daljnjem tekstu: Prostorni plan BD BiH za period 2007-2017. godine nije egzistirala u vrijeme djelomične faktičke eksproprijacije, pa se u konkretnom slučaju primjenjuje Pravilnik o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih vodova nadzemnog napona od 110 KV do 400 KV; da vlasniku zemljišta pripada naknada za umanjenu vrijednost poljoprivrednog zemljišta i tu naknadu isplaćuje korisnik eksproprijacije (tuženi) zbog čega je neutemeljen prigovor nedostatka pasivne legitimacije jer je tuženi vlasnik predmetnog dalekovoda i time korisnik nepotpune eksproprijacije, pa kako sud nije vezan tužbom u ocjeni materijalnog prava, pa iako je tužitelj tužbom tražio naknadu štete kao pravni osnov, ipak je sud primijenio odredbe o naknadi zbog nepotpune eksproprijacije, zbog čega nije utemeljen ni prigovor zastare potraživanja istaknut od strane tuženog, jer prava za novčanu naknadu zbog izvršene faktičke eksproprijacije ne zastarijevaju, slijedom čega je prvostupanjski sud, primjenom odredbi članaka 4, 10. stavak (3) i 42. Zakona o eksproprijaciji („Službeni list SR BiH“, broj 19/77) u svezi sa odredbom članka 23. Zakona o eksproprijaciji nekretnina u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, brojevi 26/04, 19/07, 2/08, 10/10 i 15/11, u daljnjem tekstu: Zakon o eksproprijaciji), djelomično uvažio tužbeni zahtjev i obvezao tuženog da tužitelju na ime naknade štete isplati iznos od 3.088,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 31.3.2023. godine kao dana presuđenja pa do konačne isplate (stavak I izreke), dok je tužitelja sa viškom tužbenog zahtjeva odbio, pri čemu je odluku o troškovima postupka, kod toga da je uspjeh tužitelja u ovom postupku bio manji od 10%, donio na način što je odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove (stavak II izreke).

Kada obrazlaže žalbene razloge zbog kojih pobija prvostupanjsku presudu tužitelj u žalbi u bitnome navodi da prvostupanjska presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, kao i da prvostupanjski sud nije savjesno cijenio svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno. Ističe da tužitelj trpi prekomjernu štetu jer se u zaštitnom pojasu dalekovoda koji se prostire preko njegove parcele ne može ništa graditi, a slijedom čega je i promijenjena namjena zemljišta, iz građevinskog zemljišta u poljoprivredno zemljište. Tvrdi da razlika između tržišne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i tržišne vrijednosti građevinskog zemljišta (38.728,50 KM) predstavlja štetu koja je nastupila za tužitelja kojem je ograničeno pravo na zemljištu.

Ukazuje da prvostupanjski sud nije riješio prethodno pitanje, tko je vlasnik dalekovoda na spornoj parceli. Navodi da mu je povrijeđeno pravo na imovinu iz članka 2. stavak (3) točka k) Ustava Bosne i Hercegovine, jer nije moguće sprovesti nepotpunu eksproprijaciju retroaktivno i „isplatiti simboličnu vrijednost od cc. 3.000,00 KM“. U konačnom ističe da je prvostupanjski sud nepravilno odlučio o troškovima postupka, jer nije uzeo u obzir uspjeh u sporu i uplaćene nužne troškove vještačenja.

Prvostupanjsku presudu pobija i tuženi, te u bitnom navodi da tužitelj nije tražio isplatu naknade radi umanjenja vrijednosti nekretnine, nego naknadu štete, a koje pravo zastarijeva u roku od pet godina, pa je po mišljenju tuženog, prvostupanjski sud prekoračio tužbeni zahtjev, a u prilogu čega se poziva na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu broj AP-2481/15 od 27.2.2018. godine. Ističe da je vještačenje po vještaku poljoprivredne struke u suprotnosti sa dosadašnjim slučajevima procjene smanjene tržišne vrijednosti nekretnina na kojima se nalaze vodovi električne mreže, kao i da nije točna tvrdnja vještaka poljoprivredne struke da ispod dalekovoda na parceli nije moguća poljoprivredna proizvodnja u plasticima. Obrazlaže da tužitelj nije onemogućen da koristi nekretninu na način na koji ju je koristio do postavljanja dalekovoda, s obzirom da nekretnina i nije korištena za voćarstvo niti poljoprivredne kulture. U konačnom navodi da je prvostupanjski sud pogrešno cijenio širinu pojasa zaštitne zone dalekovoda, jer je prvostupanjski sud širinu pojasa pogrešno cijenio prema Prostornom planu iz 2007. godine, slijedom čega ne postoji umanjenje vrijednosti zemljišta tužitelja van trase dalekovoda, jer tuženi van pojasa od 20 metara za održavanje trase dalekovoda nema interes niti ograničava tužitelja u korištenju njegove nekretnine.

Takve žalbene tvrdnje tužitelja i tuženog, po ocjeni ovog suda, nisu od utjecaja na pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude.

I – ŽALBA TUŽITELJA

Suprotno rezoniranju tužitelja, ovaj sud nalazi da ožalbena presuda nije donesena povredom odredaba postupka na koju tužitelj ukazuje, jer je prvostupanjski sud dokaze provedene u postupku cijenio kako to nalaže odredba članka 8. Zakona o parničnom postupku (pojedinačno i u međusobnoj svezi), a što je razvidno sa stranice 3, 4, 5 i 6 obrazloženja ožalbene presude, a za zaključak o djelimičnoj utemeljenosti tužbenog zahtjeva, naveo je razloge koji, prema ocjeni prvostupanjskog suda, predstavljaju valjane i dostatne razloge (stranica 6, 7. i 8. obrazloženja), zasnovane na slobodnoj ocjeni dokaza provedenih u postupku, pri čemu je svakom dokazu, pa tako i iskazima te nalazima i mišljenja vještaka geodetske, građevinske, elektrotehničke i poljoprivredne struke kao i (relevantnoj) materijalnoj dokumentaciji, dao odgovarajući značaj i na osnovu toga utvrdio sve činjenice koje su važne za odlučivanje o postavljenom tužbenom zahtjevu.

Slijedom navedenog, prvostupanjski sud nije počinio povredu odredaba parničnog postupka iz članka 329. stavak (1) u svezi sa člankom 8. Zakona o parničnom postupku samo zato što je ocijenio provedene dokaze drugačije nego što tužitelj smatra da ih je trebalo ocijeniti, odnosno izveo drugačije zaključke od

tužitelja. Naime, pravo ocjene dokaza zadržano je za sud i prvostupanjski sud je taj koji odlučuje koje će činjenice uzeti kao dokazane prema svom uvjerenju i na osnovu savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Prema tome, time što prvostupanjski sud provedene dokaze nije tumačio onako kako tužitelj misli da ih je trebalo tumačiti nije počinjena povreda odredaba parničnog postupka, obzirom da je prvostupanjski sud kritički analizirao i savjesno ocijenio provedene dokaze koje su stranke ponudile na okolnosti (ne)utemeljenosti tužbenog zahtjeva i za što je dao jasne, dostatne i argumentirane razloge, upravo prema standardu obrazložene sudske odluke, zbog čega nije ostvarena ni povreda odredbe članka 311. stavak (4) ZPP-a na koju tužitelj žalbenim navodima neutemeljeno ukazuje, s tim da će pitanje pravilnosti izvedenih činjeničnih i pravnih zaključaka prvostupanjskog suda biti predmetom instancione kontrole kroz žalbeni razlog pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešne primjene materijalnog prava iz kojih žalbenih razloga tužitelj, ali i tuženi, također pobija prvostupanjsku presudu.

Dalje, kada su u pitanju oni žalbeni navodi kojima tužitelj ukazuje na povredu članka 271. (uvjeti za određivanje vještačenja) i članka 287. (određivanje saslušanja stranke) Zakona o parničnom postupku, ovaj sud podsjeća da instanciona kontrola postojanja eventualnih povreda odredbi parničnog postupka, osim onih povreda na koje pazi po službenoj dužnosti, podrazumijeva obvezu žalitelja da u žalbi navede koja povreda je učinjena i kako je ista utjecala na zakonitost i pravilnost donesene presude. Kako je tužitelj u žalbi samo paušalno ukazao na povredu odredbi članaka 271. i 287. ZPP-a, bez da je konkretizirao u čemu se konkretno ogleda povreda prvostupanjskog suda kada su u pitanju uvjeti za određivanje vještačenja odnosno izvođenja dokaza saslušanjem stranaka a pri tome i bez obrazlaganja kako su te (navodne) povrede utjecale na zakonitost i pravilnost prvostupanjske presude, to ovaj sud utemeljenost ovih žalbenih navoda nije mogao instanciono ni ispitati.

Pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, tužitelj nije doveo u pitanje žalbenim navodima da „analizirajući pobijanu presudu uopšte se ne može ispitati i provjeriti kako je sud utvrdio iznos od 3.088,50 KM“, obzirom da je prvostupanjski sud, na stranici 7. posljednji pasus, dao razloge zbog čega je tužitelju dosudio novčani iznos od 3.088,50 KM, navodeći u relevantnom dijelu da je vještak poljoprivredne struke bio izričit da je poljoprivredna proizvodnja na predmetnoj parceli ograničena samo unutar zaštitnog pojasa (znači ne i na cijeloj površini parcele), da je vrijednost poljoprivrednog zemljišta utvrđena na iznos od 7,5 KM po m², a da je obzirom na sva ograničenja zbog postavljanja dalekovoda, vrijednost zemljišta unutar zaštitnog pojasa dalekovoda umanjena za 20% i da ista iznosi 6,00 KM po m², pa kako je za potrebe određenja širine zaštitnog pojasa (zone sigurnosti) prvostupanjski sud uzeo mjeru od 20 m propisanu Pravilnikom o zonama sigurnosti, uslijed koje je vještačenjem geodetske struke utvrđena površina u zaštitnom pojasu dalekovoda I (1.098 m²) i u zaštitnom pojasu dalekovoda II (961 m²) tj. sve ukupno 2.059 m² i kod toga da je vrijednost poljoprivrednog zemljišta umanjena za 1,5 KM/m² (obzirom da bi u uvjetima bez dalekovoda vrijednost poljoprivrednog zemljišta iznosila 7,50 KM/m² a sa dalekovodom 6,00 KM/m²), to je isti u konačnici došao do novčanog iznosa od 3.088,50 KM (2.059 m² x 1,5 KM) za koji je prvostupanjski sud, u okolnostima konkretnog slučaja, zaključio da tužitelju kao vlasniku zemljišta pripada na ime naknade za umanjenu vrijednost poljoprivrednog zemljišta.

Nastavno na prethodno, neutemeljenim se ukazuju i oni žalbeni navodi tužitelja kojima ukazuje da je prvostupanjski sud „izveo pogrešne činjenične zaključke“ obzirom da je u „zoni zaštitnog pojasa dalekovoda, praktički namjena zemljišta promijenjena iz građevinskog u poljoprivredno zemljište, jer više nije dozvoljena bilo kakva gradnja objekta na parceli vlasništvo tužitelja“.

Naime, na ovom mjestu valja ukazati da se ovaj sud kroz pravno shvaćanje Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zauzeto dana 14.3.2014. godine na sjednici Građansko-privrednog i upravnoj odjela, jasno odredio da je za određivanje tržišne vrijednosti za ekspropriranu nekretninu od značaja kakav je karakter to ekspropirano zemljište imalo u vrijeme eksproprijacije (a ne i poslije).

S tim u svezi, za određivanje statusa nekog zemljišta kao građevinskog nije relevantno kako je ono upisano u zemljišnoj knjizi, obzirom da zemljišna knjiga predstavlja evidenciju pravnog stanja nekretnina, pa se načelom zaštite povjerenja u istinitost i potpunost zemljišne knjige štiti povjerenje trećih osoba u istinitost i potpunost upisanih prava na nekretnini, a ne istinitost upisanih podataka o njenoj namjeni (načinu iskorištavanja). Stoga, za određivanje statusa nekog zemljišta kao građevinskog, u okolnostima konkretnog slučaja, relevantnim se ukazuje odredba članka 4. Zakona o prostornom planiranju („Službeni list SR BiH“, broj 9/87, 23-88, 24/89, 10/90, 14/90, 15/90 i 14/91) prema kojoj se građevinsko zemljište utvrđuje zakonom i planom, a da prema odredbi članka 13. Zakona o građevinskom zemljištu („Službeni list SR BiH“, broj 34/86, 1/90 i 29/90) građevinsko zemljište određuje općina pod uvjetima koji su tom odredbom propisani, pa kako tužitelj tijekom prvostupanjskog postupka nije dokazao da je predmetno zemljište u vrijeme izgradnje dalekovoda imalo karakter građevinskog zemljišta, kako to prvostupanjski sud u konačnici pravilno i zaključuje, obzirom da izvodi iz prostorno-planske dokumentacije za period 2007.-2017. godinu (koji su izvedeni kao dokazna građa), kao takvi ne mogu poslužiti za dokazivanje činjenice da je predmetno zemljište tužitelja u vrijeme izgradnje dalekovoda (1972. godine i 1988. godine) imalo karakter građevinskog zemljišta.

Kod takvog stanja stvari (da tužitelj nije dokazao da su predmetne parcele u vrijeme izgradnje dalekovoda imale karakter građevinskog zemljišta), to se pravilnim ukazuje činjenično i pravno rezoniranje prvostupanjskog suda da tužitelju pripada pravo na naknadu (samo) za umanjenju vrijednost (isključivo) poljoprivrednog zemljišta u površini koja se odnosi na dalekovodne trase (ograničenja poljoprivredne proizvodnje se odnose samo na dijelove parcela unutar zaštitnog pojasa), a ne i eventualna razlika u vrijednosti između građevinskog i poljoprivrednog zemljišta kako to tužitelj neutemeljeno žalbom ukazuje.

Sa aspekta zakonitosti postupanja prvostupanjskog suda nije odlučno ni ukazivanje u žalbi da je tužitelju pravnu zaštitu u ovom predmetu trebalo pružiti (samo) putem instituta „prekomjerne štete“ iz odredbe članka 156. stavak (3) ZOO-a obzirom da „razlika između tržišne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta te tržišne vrijednosti građevinskog zemljišta koju je utvrdio vještak građevinske struke jeste šteta koja je nastupila za tužitelja jer mu je ograničeno pravo na zemljištu (broja sudska praksa)“ zbog čega „prvostepena presuda nema jasnu činjeničnu i pravnu osnovu“ a u konačnici, prvostupanjski sud, na taj način „proizvoljno primjenjuje pozitivno-pravne norme materijalnog prava kada ignorira pravo tužitelja na imovinu

(član 2 stav 3 točka k) Ustava BiH – prava na imovinu)“ ali i „člana 1 Prvog protokola na Evropsku konvenciju“.

Ovaj sud nalazi da je, u okolnostima konkretnog slučaja, prvostupanjski sud tužitelju mogao pružiti pravnu zaštitu (i) primjenom instituta „prekomjerne štete“ regulirane odredbom članka 156. stavak (3) ZOO-a, s tim da se obeštećenje u ovom slučaju, obzirom na pravnu regulaciju iz članka 21. stavak (2) Zakona o vlasništvu i da se u konkretnom slučaju radi o ograničavanju njegovog prava vlasništva, ima provesti prema pravilima koja vrijede za (nepotpunu faktičku) eksproprijaciju.

Jednako tako, tužitelj je pravnu zaštitu u ovom predmetu mogao tražiti (a prvostupanjski sud pružiti) i izravnom primjenom pravila koja vrijede za faktičku (nepotpunu) eksproprijaciju, da je tužitelj, npr. tužbenim prijedlogom naveo da od tuženog traži isplatu novčanog iznosa na ime naknade za faktičku eksproprijaciju ili naknadu za umanjeње vrijednosti zemljišta, pri čemu ovaj sud nalazi suvišnim navođenje pravnog osnova obvezivanja na isplatu u tužbenom zahtjevu (prijedlogu izreke presude koja od suda traži).

Međutim, kako je u okolnostima konkretnog slučaja, tužitelj kao pravni osnov u tužbenom zahtjevu (petitu) naveo „šteta“, to se za potrebe ispitivanja žalbenog razloga pogrešne primjene materijalnog prava u ovom predmetu (i po žalbi tužitelja i po žalbi tuženog), nužnim ukazuje pravna analiza i posljedice primjene odredbe članka 156. stavak (3) ZOO-a.

Odredbom članka 156. stavak (3) ZOO-a regulirano je da ako šteta nastane u obavljanju općekorisne djelatnosti za koju je dobijena dozvola nadležnog tijela, može se zahtijevati samo naknada štete koja prelazi normalne granice.

Iz navedene odredbe, razvidna je intencija zakonodavca da posebno uredi situaciju uzrokovanja štete koja nastane u obavljanju općekorisne djelatnosti za koju je dobivena dozvola nadležnog tijela. U takvim slučajevima ugroženi odnosno oštećeni može zahtijevati naknadu „prekomjerne štete“ a ne istodobno i poduzimanje mjera za sprječavanje nastupanja štete ili izvora uznemiravanja (osim ukoliko se radi o situacijama iz stavka (4) članka 156. ZOO-a a koji u pravilu podrazumijeva situaciji kada obavljanje općekorisne djelatnosti izaziva štetu po zdravlje ljudi, narušavanje ravnoteže u prirodi i sl.). Ovo iz razloga što je zakonodavac jasno imao u vidu da se u okolnostima nastupanja prekomjerne štete u biti radi o sukobu interesa općekorisne djelatnosti i pojedinca, pri čemu neke (u pravilu općekorisne) djelatnosti se moraju obavljati (a što zasigurno jeste situacija sa distribucijom električne energije) bez obzira što se njima čine štete pojedincima, kakva je situacija u konkretnom slučaju. U takvim prilikama, može se od imatelja izvora opasnosti tražiti samo naknada štete koja prelazi uobičajene granice, obzirom da pojedinac kao član industrijaliziranog društva mora trpjeti i negativne posljedice takvog društva (kao što su buka, smrad itd.) obzirom da mu, s druge strane, one donose i određene koristi (mogućnost korištenja istih tih cesti sa kojih dolazi buka od vozila, itd.). Tek kad društveno opravdane štete prijeđu određenu granicu, pojedinac (oštećeni) može zahtijevati naknadu štete.

Nastavno na prethodno a polazeći od utvrđenja prvostupanjskog suda da preko nekretnina (zemljišta) tužitelja prolaze fazni vodiči 110 kV dalekovoda i kod toga da je distribucija električne energije nesporno općekorisna djelatnost kao i da predmetnim dalekovodima upravlja tuženi, a uslijed kojeg obavljanja općekorisne djelatnosti na

nekretninama (zemljištu) tužitelja postoje ograničenja zbog kojih tužitelj iste ne može koristiti na način i u obimu kako je to mogao prije postavljanja dalekovoda (ograničenja utvrđena provedenim vještačenjima a objektivizirana Prostornim planom Brčko distrikta za period 2007. – 2017. godinu), po ocjeni ovog suda, posljedice po nekretnine tužitelja i njegovo pravo vlasništva, imaju sve elemente prekomjerne štete.

S tim u svezi, valja napomenuti da u slučaju izgradnje dalekovoda (bez ranije provedenog postupka eksproprijacije), u naravi se (u to vrijeme – vrijeme izgradnje) faktički uspostavlja pravo služnosti na zemljištu tužitelja u korist tuženog kao elektrogospodarstvenog poduzeća koje obavlja općekorisnu djelatnost (nepotpuna faktička eksproprijacija) u smislu odredbe članka 4. Zakona o eksproprijaciji, zbog čega se u konkretnom slučaju ne radi o „provođenju retroaktivne nepotpune eksproprijacije“ kako to tužitelj u žalbi pogrešno pravno rezonira. Navedeno stanje na terenu u pravilu ima za posljedicu umanjene vrijednosti tog zemljišta kao štetne posljedice (rezultat ograničavanja prava vlasnika da u punom kapacitetu koristi svoje nekretnine), a koja (prekomjerna) šteta se, zbog svoje prirode (rezultat obavljanja općekorisne djelatnosti tuženog), funkcije (faktičko ustanovljenje prava služnosti u korist tuženog) i posljedica koje (obavljanje općekorisne djelatnosti tuženog) proizvodi na imovini (nekretninama) tužitelja (nemogućnost tužitelja da vlastitu imovinu koristi u punom kapacitetu koje pravo mu garantira članak II stavak 3. točka k) Ustava Bosne i Hercegovine kao i članka 1. Protokola I uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda), ima tretirati kao ograničavanje (djelomično lišenje) prava vlasništva tužitelja na vlastitoj imovini (ograničenje/djelomično lišenje prava na mirno uživanje imovine), u kom slučaju tužitelju, kao vid obeštećenja (za prekomjernu štetu koju trpi), pripada pravo na (novčanu) naknadu u skladu sa propisima o eksproprijaciji u smislu odredbe članka 21. stavak (2) Zakona o vlasništvu (kako to prvostupanjski sud u konačnici pravilno i zaključuje) i članka 33. a u svezi sa člancima 4. i 42. Zakona o eksproprijaciji, zbog čega u konkretnom slučaju nema mjesta primjeni odredbe članka 47. Zakona o vlasništvu na koju se tužitelj u žalbi neutemeljeno poziva.

S tim u svezi, a polazeći od toga da je prvostupanjski sud, u skladu sa odredbom članka 7. Zakona o parničnom postupku, omogućio parničnim strankama da iznesu sve činjenice i predlože i izvedu sve dokaze (tužitelju one činjenice i dokaze na kojima zasniva svoj zahtjev, a tuženom one činjenice i dokaze kojima bi pobio zahtjev tužitelja), odnosno da raspravljaju o činjenicama od kojih ovisi utemeljenost tužbenog zahtjeva i da predlože dokaze kojima se te činjenice utvrđuju, a radi ostvarivanja povoljnijeg izgleda za konačan uspjeh u postupku i kod toga da je prvostupanjski sud, za svoju odluku o djelomičnom usvajanju tužbenog zahtjeva tužitelja dao činjenične i pravne razloge koji ovom sudu ne ostavljaju dojam proizvoljnosti i arbitrarnosti, to nema mjesta žalbenim navodima tužitelja da mu je „onemogućen pristup sudu“ iz članka 6. EKLJP-a niti da je u konkretnom slučaju povrijeđeno njegovo ustavno i konvencijsko pravo na mirno uživanje imovine (pravo na imovinu) obzirom da je tužitelj, kroz dosuđujući dio prvostupanjske presude, u ovoj parnici obeštećen upravo u onoj mjeri u kojoj je njegovo pravo vlasništva ograničeno tj. za vrijednost za koju je njegovo zemljište obezvrijeđeno izgradnjom i prelaskom faznih vodiča dalekovoda.

Naposljetku, paušalno tužitelj dovodi u pitanje odluku prvostupanjskog suda o troškovima postupka (da svaka stranka snosi svoje troškove) onim žalbenim

navodima da je „prvostepeni sud pogrešno odlučio o troškovima postupka jer nije čak uzeo u obzir uspjeh u sporu i uplaćene nužne troškove vještačenja“, obzirom da je prvostupanjski sud, prema navodima sa 9. stranice (posljednji pasus) obrazloženja ožalbene presude, svoju odluku iz članka 120. stavak (2) ZPP-a, upravo i zasnovao na činjenici o procesnom uspjehu manjem od 10% (koji procent uspjeha se žalbom konkretno i ne dovodi u pitanje), dok s druge strane tužitelj u žalbi ne konkretizira o kojim točno nužnim troškovima vještačenja se radi, kod toga da, prema stanju činjeničnih utvrđenja, prvostupanjski sud svoje presuđenje glavne stvari i nije zasnovao na svim provedenim vještačenjima.

II – ŽALBA TUŽENOG

Prije svega, neutemeljeno tuženi žalbom ukazuje da je prvostupanjski sud počinio povredu odredbe članka 2. stavak (1) ZPP-a jer je tužitelju dosudio naknadu zbog umanjenja vrijednosti nekretnine a što „tužilac nikada u tužbi niti tokom postupka nije zahtijevao“ nego je tužbenom zahtjevom „zahtijevao naknadu štete“. Više je razloga za ovakav zaključak suda.

Ovaj sud podsjeća da je odredbom članka 2. stavak (1) Zakona o parničnom postupku propisano da sud u parničnom postupku odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku, a odredbom članka 7. istog Zakona da su stranke dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i da izvedu dokaze kojima se utvrđuju te činjenice (stavak 1.), da sud razmatra i utvrđuje samo činjenice koje su stranke iznijele i određuje izvođenje samo onih dokaza koje su stranke predložile, ako zakonom nije drugačije određeno (stavak 2.) i da je sud ovlašten da utvrdi i činjenice koje stranke nisu iznijele i da naloži izvođenje dokaza koje stranke nisu predložile, ako iz rezultata rasprave i dokazivanja proizilazi da stranke idu za tim da raspolazu zahtjevima kojima ne mogu raspolagati (stavak 3.).

Stoga, prema mišljenju ovog suda, da bi sud prekoračio tužbeni zahtjev, nužno je da odluči ili preko ili mimo tužbenog zahtjeva, odnosno da, ili dosudi viši iznos od traženog (preko tužbenog zahtjeva) ili dosudi nešto drugo (a ne ono što je traženo tužbenim zahtjevom).

Međutim, tuženi zanemaruje ili neutemeljeno relativizira procesno pravilo da se tužbeni zahtjev identificira (kako u smislu ocjene njegovog prekoračenja, tako i u smislu provjere da li se radi o presuđenoj stvari kao neotklonjivoj procesnoj smetnji) i kroz određeni zahtjev u pogledu glavne stvari i sporednih potraživanja (tužbeni zahtjev) i kroz činjenice na kojima se zasniva.

Vraćajući se na konkretan predmet, ovaj sud nalazi da je tužitelj tužbenim zahtjevom tražio da sud obveže tuženog „da na ime naknade štete isplati iznos od 38.728,50 KM“ sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka (opredjeljujući se na unošenje pravnog osnova u tužbeni zahtjev, po ovom sudu, suvišno), a prvostupanjski sud je odlučio tako što je obavezao tuženog da tužitelju na ime „naknade štete isplati iznos od 3.088,50 KM“ sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka, navodeći u obrazloženju da je takvu odluku zasnovao na normama materijalnog prava koje uređuju pravni institut

eksproprijacije i pravila o naknadi zbog nepotpune faktičke eksproprijacije, obzirom da „sud jeste vezan samo za činjenične navode tužbe i postavljeni tužbeni zahtjev, ali nije vezan za navode stranaka u pogledu materijalnog prava“.

Nije sporno ni za ovaj sud da je prvostupanjski sud vezan tužbenim zahtjevom (odnosno predloženom izrekom presude), međutim, u okolnostima konkretnog slučaja, gore opisano postupanje prvostupanjskog suda, nije imalo za posljedicu prekoračenje tužbenog zahtjeva koje predviđa *ratio legis* ove procesne povrede iz članka 2. stavak (1) ZPP-a.

Ovaj sud podsjeća da je u ranijem izlaganju (u dijelu izjašnjenja po žalbi tužitelja) već ukazao da je tužitelju pravnu zaštitu, uvažavajući njegovu dispoziciju tužbenim prijedlogom, prvostupanjski sud mogao pružiti (i) primjenom instituta „prekomjerne štete“ regulirane odredbom članka 156. stavak (3) ZOO-a, čije obeštećenje se ima sprovesti putem pravila koja vrijede za eksproprijaciju, kako je to prvostupanjski sud u konačnici pravilno i zaključio a za čiju pravilnost takve primjene materijalnog prava ovaj sud je dao razloge u dijelu obrazloženja ove odluke koji se odnosi na „žalbu tužitelja“ zbog čega se tuženi na navedene razloge upućuje bez potrebe suvišnog ponavljanja i na ovom mjestu, pa kada je to tako i kod toga da je tužitelj, počev od činjenica navedenih u tužbi a potom i kroz dokazna sredstva koja je koristio za potrebe dokazivanja tih činjeničnih tvrdnji a u konačnici i kroz sve navode iznesene tijekom prvostupanjskog postupka, svoj tužbeni zahtjev nesporno zasnivao na tome da „na zemljištu koje je vlasništvo tužitelja nije nikada utvrđen opšti interes“ kao i da „tužitelj podiže ovu tužbu te od tuženog potražuje naknadu štete budući da je na nekretninama koje su upisane u zemljišne knjige sa pravom vlasništva u korist tužitelja umanjena vrijednost“, suprotno rezoniranju tuženog, nije došlo do prekoračenja tužbenog zahtjeva, budući da, u okolnostima konkretnog slučaja, nije odlučeno ni preko niti (suštinski) mimo postavljenog tužbenog zahtjeva.

Kod takvog stanja stvari, neutemeljenim se ukazuje i prigovor tuženog o nastupanju zastarjelosti prava tužitelja da potražuje novčanu naknadu na ime obeštećenja zbog prekomjerne štete, obzirom da, kako to pravilno pravno rezonira i prvostupanjski sud, zahtjev za novčanu naknadu zbog izvršene faktičke eksproprijacije ne zastarijeva (Pravno shvaćanje Panela za ujednačavanje sudske prakse od 30.1.2014. godine).

Drugačije pravno rezoniranje – da se u konkretnom slučaju imaju primijeniti odredbe ZOO-a koje reguliraju rokove za nastupanje zastarjelosti potraživanja i samog prava (na kojem tuženi inzistira i sada u žalbenom postupku) za posljedicu bi imale derogiranje prava tužitelja na mirno uživanje imovine (pravo na imovinu) kao i zabranu njenog oduzimanja (a što svakako uključuje i njeno ograničavanje) a koju zaštitu mu izravno garantira, kako članak II stavak 3. točka k) Ustava Bosne i Hercegovine, tako i članak 1. Protokola I uz EKLJP, pa kako je člankom II stavak (2) Ustava Bosne i Hercegovine određeno da se EKLJP izravno primjenjuju u Bosni i Hercegovini i da ima prioritet nad svim ostalim zakonima, to u konkretnom slučaju nema mjesta primjeni pravila o zastarjelosti potraživanja iz ZOO-a na konkretnu pravnu stvar.

Na drugačiju odluku ovog suda, glede žalbenog navoda tuženog o prekoračenju tužbenog zahtjeva od strane prvostupanjskog suda, nije bilo od utjecaja ni pozivanje

tuženog na Odluku o dopustivosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj AP-2481/15 od 27.2.2018. godine i njen paragraf broj 23, u kojoj Ustavni sud Bosne i Hercegovine pravi pojmovnu i pravnu distinkciju između naknade štete (uključujući i naknadu izgubljene dobiti) od naknade zbog izvršene eksproprijacije. Ovo iz razloga što činjenično (pa time i pravno) stanje u predmetu koji se vodio pred Osnovnim sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (zaveden pod poslovnim brojem 96 o P 024162 10 P) a potom i Apelacijskim sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (zaveden pod poslovnim brojem 96 o P 024162 14 Gž i brojem 96 o P 024162 14 Rev) nije istovjetan činjeničnom stanju u ovom predmetu, kod toga da su tužitelji (I.V. i S.V.) tužbenim zahtjevom tražili naknadu štete (obične) zbog uništenog (porušenog) stambeno-poslovnog objekta kao i zbog nemogućnosti korištenja navedenog stambeno-poslovnog objekta (izmakla dobit) uslijed odbijanja njihovog zahtjeva za izdavanjem urbanističke suglasnosti za zamjensku izgradnju stambeno-poslovnog objekta i zabrane gradnje, dok je tužitelj M.H. u ovom predmetu svoj tužbeni zahtjev temeljio na činjenicama da je zbog postojanja dalekovoda na njegovim nekretninama (i ograničenja koja vrijede za zaštitni pojas dalekovoda) ograničen u ostvarivanju svojih prava na nekretninama uslijed čega je umanjena vrijednost njegovih nekretnina. Stoga, a polazeći od bitne različitosti u činjeničnom stanju koje je Ustavni sud Bosne i Hercegovine razmatrao u predmetu broj AP-2481/15 i činjenica na kojima tužitelj temelji svoj tužbeni zahtjev u ovom predmetu, uključujući i navode da „na zemljištu koje je vlasništvo tužitelja nije nikada utvrđen opšti interes te shodno tome dalekovod 110 kV se nalazi na parceli koja je vlasništvo tužitelja“ kao i potrebi obeštećenja zbog umanjene vrijednosti njegovih nekretnina (uslijed ograničenja koja ima u ostvarivanju svojih vlasničkih prava), ovaj sud cijeni da pravno rezoniranje ovog suda glede neutemeljenosti prigovora tuženog o prekoračenju tužbenog zahtjeva od strane prvostupanjskog suda nije u suprotnosti sa pravnim stajalištem Ustavnog suda Bosne i Hercegovine izraženog u predmetu broj AP-2481/15.

Situacija nije drugačija ni kada su u pitanju oni žalbeni navodi tuženog u kojima se poziva na praksu Višeg privrednog suda Republike Hrvatske iz 1983. godine i Vrhovnog suda Hrvatske iz 1989. godine, kod toga da se isti (prema konciznim dijelovima sentenci) ne odnose na istu činjeničnu i pravnu problematiku kao u ovom predmetu, nego se (najvjerojatnije) radi o zahtjevu za isplatom dugovanja temeljem pruženih usluga, a što svakako nije situacija kao u konkretnom slučaju.

Dalje, neutemeljeno tuženi dovodi u pitanje provedeno poljoprivredno vještačenje onim žalbenim navodima „da je vještačenje vještaka poljoprivredne struke suprotno svim dosadašnjim slučajevima procjene smanjene vrijednosti tržišne vrijednosti nekretnina iznad kojih prolaze vodovi električne mreže (prijenosne ili distributivne“ kao i „da je vještak poljoprivredne struke iznio netačan podatak da se u trasama dalekovoda ne može postavljati i koristiti povrće u plastenicima“.

Prije svega, ovaj sud podsjeća da je vještak poljoprivredne struke, u svom pismenom nalazu i mišljenju kao i u iskazu datom pred prvostupanjskim sudom, u relevantnom dijelu naveo da na predmetnom zemljištu tužitelja postoji mogućnost korištenja u poljoprivredne svrhe, ali postoje ograničenja korištenja zemljišta u poljoprivredne svrhe u dalekovodnim trasama i predstavljaju djelomičnu smjernicu za proizvodnju i uzgoj određenih poljoprivrednih kultura u određenom obimu, pa je samim tim smanjena vrijednost poljoprivrednog zemljišta za 20 % u odnosu na isto zemljište kada ne bi imalo dalekovodne trase na sebi, navodeći i razloge zbog kojih

nalazi da na predmetnom zemljištu nije moguća izgradnja staklenika i plastenika (zbog sigurnosti osoblja a pozivajući se pri tome na Odluku o provođenju prostornog plana Brčko distrikta BiH 2007. godine, obzirom da je prema navedenoj odluci u zaštitnom pojasu dalekovodne trase i elektroenergetskih objekata zabranjena gradnja objekata osim plastenika i staklenika, ali uzimajući u obzir da kod intenzivne proizvodnje u staklenicima i plastenicima u vrijeme sezone za određenu vrstu proizvodnje ne smije se duže boraviti od 4 sata, što je u praksi neizvodivo), a koje mišljenje vještaka tuženi žalbenim navodima, prema ocjeni ovog suda, nije sa uspjehom doveo u pitanje.

Ovo stoga što iznošenje vlastitog nezadovoljstva rezultatima provedenog vještačenja, kao takvo, ne može biti razlog kojim se vještačenje može osporiti sa aspekta stručnosti i objektivnosti, kod toga da je tuženom tijekom prvostupanjskog postupka svakako bilo na raspolaganju da sve (eventualne) nedoumice, nejasnoće i nelogičnosti u nalazu i mišljenju razjasni sa vještakom pri iznošenju istog na raspravi (koje procesno pravo je tuženi na ročištu održanom 6.9.2022. godine iskoristio ali svoja pitanja nije usmjerio prema problematiziranju dijela nalaza i mišljenja vještaka u kome je vještak izveo zaključak da na predmetnom zemljištu nije moguća izgradnja staklenika i plastenika, zbog čega se ukazivanje u žalbi (po mišljenju tuženog) na određene nelogičnosti, nejasnoće i propuste u provedenom nalazu i mišljenju, ukazuje kao irelevantno. Također, ovaj sud podsjeća da ukoliko je, prema mišljenju tuženog, vještak dostavio nalaz i mišljenje koji je nejasan, nepotpun ili proturječan sam sebi ili izvedenim dokazima, isti je svakako imao pravo da, u smislu odredbe članka 279. stavak (2) ZPP-a, od suda traži da pozove vještaka da ga dopuni, odnosno ispravi, a što prema stanju spisa predmeta, tuženi nije tražio, nego je provedenom nalazu i mišljenju vještaka poljoprivredne struke, na gore navedenom ročištu (samo) paušalno prigovorio navodima da „nalazu i mišljenju opreza radi prigovara u cijelosti“.

Naposljetku, ovaj sud cijeni irelevantnim i žalbeno ukazivanje tuženog da je u ovoj pravnoj stvari trebalo primijeniti mjere širine pojasa zaštitne zone dalekovoda „prema tehničkim pravilnicima i propisima po kojima i tuženi održava elektroprijenosnu mrežu, tj. prema širini pojasa koja iznosi 20 m“, sukladno Pravilniku o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 110 kV do 400 kV („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 23/08, u daljnjem tekstu: Pravilnik o zonama sigurnosti), „a ne prema Prostornom planu iz 2007. godine u širini od 35 m“.

Ovo iz razloga što je prvostupanjski sud, a kako to proizlazi sa sedme stranice, posljednji pasus i osme stranice prvi pasus obrazloženja ožalbene presude, u relevantnom dijelu naveo „da se u konkretnom slučaju imaju primijeniti odredbe navedenog Pravilnika, a ne odredbe Odluke o provođenju prostornog plana Brčko distrikta BiH iz 2007. godine, kojim je definisan zaštitni pojas dalekovoda od 110 kV od 35 m“ obzirom da „navedena odluka nije egzistirala u vrijeme djelimične faktičke eksproprijacije“, pa kako je prvostupanjski sud, za potrebe donošenja svoje odluke, u konačnici prihvatio matematičke obračune vještaka geodetske i poljoprivredne struke koji se zasnivaju na podacima dobijenim na temelju širine zaštitnog pojasa od 20 m za oba dalekovoda, to se žalbeni navodi kojima se ovakva odluka prvostupanjskog suda (kojom je udovoljeno pravnom rezoniranju tuženog koji je isti isticao tijekom prvostupanjskog postupka) ukazuje kao irelevantan.

Slijedom navedenog, a kako nisu utemeljeni razlozi zbog kojih tužitelj i tuženi pobijaju prvostupanjsku presudu, a ni razlozi o kojima ovaj sud vodi računa po

službenoj dužnosti, te kako odluku o troškovima sadržanu u stavku drugom izreke prvostupanjsku presude tuženi pobija samo kroz pobijanje odluke o glavnoj stvari, jer u žalbi konkretnim prigovorima ne ukazuje da odluka o troškovima nije pravilna, valjalo je primjenom odredbe članka 346. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine žalbe tužitelja i tuženog odbiti i prvostupanjsku presudu potvrditi, odnosno odlučiti kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNICA VIJEĆA

Amela Mustafić